

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ЗНАННІ»

(15 травня 2013 р., Харків)

15 травня 2013 р. у Національному університеті «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Теоретичні та практичні проблеми правового виховання в соціокультурному знанні». Ця зустріч, в якій взяли участь представники провідних вищих навчальних закладів та громадських організацій України, продовжує серію заходів, спрямованих на вдосконалення концепції правового виховання в Україні.

Головними завданнями конференції організатори вважають репрезентацію світоглядних та методологічних основ рефлексії правового виховання, дослідження практичних моделей правового виховання, аналіз взаємозв'язку правового виховання та правової культури як факторів розвитку української державності, обговорення стану й перспектив розвитку правової культури та правового виховання в сучасній Україні.

У вступній промові голова оргкомітету академік НАПрН України А. Гетьман наголосив на практичному значенні результатів правових досліджень для розв'язання стратегічних завдань розвитку правової держави та громадянського суспільства в Україні, враховуючи євроінтеграційну спрямованість її історичного руху, що, у свою чергу, передбачає ретельне осмислення та творчу адаптацію правових практики країн із розвиненими демократичними традиціями.

А. Гетьман також зазначив, що міждисциплінарний характер правових проблематики обумовлює необхідність її комплексного дослідження за участю наукових колективів як споріднених суспільно-гуманітарних кафедр вузів юридичного профілю, так і галузевих правознавчих кафедр. Цінним надбанням у цьому сенсі вбачається досвід підготовки й видання монографії «Правове виховання в сучасній Україні» під керівництвом Президента Національної академії правових наук України, ректора Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» академіка НАН України В. Тація. Вагомі кроки на цьому шляху, на думку А. Гетьмана, вже зроблені: зокрема, у навчальний план університету включено спеціальну дисципліну «Філософські проблеми правового виховання» для студентів усіх форм навчання.

Говорячи про проблеми оптимізації правового виховання в сучасній Україні, професор О. Данильян зазначив, що головним напрямом має бути створення комплексної багатоступінчастої системи правової освіти, що покликана забезпечити безперервність правових дій серед усіх верств населення та сфор-

мувати необхідний рівень правосвідомості й правової культури. Ця програма передбачає, зокрема, оновлений правовий лікнеп, піднесення загальної моральності громадян, диференційовану популяризацію правових знань тощо.

Сполучаючи правове та естетичне у виховному процесі, професор О. Бурова наголосила, що у коло роздумів необхідно внести фігуру суб'єкта, який, діючи заради задоволення власних потреб, має навчитися поважати гармонізуючі нормативні обмеження на користь подібних потреб інших. Доповідачка показала також приховані можливості впливу на правову регуляцію, зосереджені в естетиці юридичного мислення, юридичного тексту, правосудного процесу та ін.

У доповіді професора О. Дзьобаня йшлося про тісну взаємодію правових і моральних цінностей у процесі правового виховання. Було показано, що існування довготривалих ціннісних орієнтацій у праві стає можливим завдяки солідарній взаємодії права з мораллю, звичаями і звичаями приватно-сімейного або публічного життя.

Професор Ю. Калиновський говорив про особливості впливу правового виховання на відтворення соціального капіталу в сучасному українському суспільстві. Було обґрунтовано, що відтворення соціального капіталу повинно бути однією з цілей правового виховання та важливою умовою функціонування правового суспільства, яке розвивається на основі діючого законодавства та завдяки ініціативі й самоорганізації громадян.

Розглядаючи правову культуру українських громадян у контексті гуманітарного розвитку суспільства, професор О. Лозовой зазначив, що головним чинником, який сприяв би утворенню ефективного правового середовища, має стати програма правової просвіти населення, реалізацію якої забезпечуватимуть освітні структури, правоохоронні органи та органи місцевого самоврядування.

На пленарному засіданні обговорювались також проблеми правового виховання майбутніх юристів (професор Є. Мануйлов), взаємозв'язку правового менталітету та правового виховання (доцент С. Жданенко), сучасного стану правосвідомості українського суспільства (доцент Е. Кальницький), правової компетентності громадян України (доцент І. Коваленко), соціально-правової динаміки в умовах глобалізації (доцент О. Прудникова) та ін.

Організатори та учасники конференції висловили сподівання, що результати їх наукових доповідей та повідомлень стануть суттєвим теоретичним підґрунтям для розв'язання нагальних завдань у процесі підготовки та діяльності юристів, педагогічних кадрів, соціальних працівників, психологів, які безпосередньо пов'язані з правовиховною практикою.

О. ДАНИЛЬЯН

*доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії*

*(Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)*

І. КОВАЛЕНКО

*кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії*

*(Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)*